

MILLJONER TING Å FRYKTE

HAN ER REDD FOR Å BADE, FLY, KJØRE
I OVER 80 KM/T, FOR STILLHETEN ETTER
EN FILMINNSPILLING OG FOR AT HAN IKKE
SKAL BLI ELDRE ENN 46 ÅR.
NÅ ER HAN REDD HAN HAR SAGT FOR MYE.
HER ER KRISTOFFER JONER.
HELT USENSURERT!

TEKST: Tommy Halvorsen FOTO: Carina Johansen og Filmweb

Ærlig: – Jeg har vel sagt for mye nå. Noen ganger må jeg beskyttes mot meg sjøl. Dere får behandle stoffet med varsomhet, oppfordrer Kristoffer.

Åpningsscene: Mann (42) sitter i hjørnet av baren på et populært burgersted i Stavanger sentrum. Forsøker å gjemme seg under lua. En flaske solo på bardisken.

Spretter opp idet han får øye på oss. Strekker ut armen. Sier navnet sitt. Smiler. Løper opp på toalettet. 60 sekunder senere dumper han ned på stolen. Bestiller en kaffe, svartere enn oljen i havet utenfor.

Du kan se ham som geolog Kristian Eikjord i storfilmen *Bølgen* – den første katastrofefilmen som er laget i Skandinavia.

– Jeg forstår ikke hvorfor de castet meg. Naturens mann, liksom. En litt uvant rolle for meg. Jeg som har astma og fysisk sett er en ganske patetisk person.

Kristoffer humrer i barten. Fisker fram en tablett. Vipper den enkelt ut av emballasjen.

– Paracet og kaffe må man ha.

HODET UNDER VANNET

Han ser opplagt ut. Surfer fortsatt på trenings-Bølgen? ➔

Angrer ikke: Kristoffer er fornøyd med livet sitt, tross alt. – Det eventyret jeg har vært med på har vært ganske greit. Mye opp og ned, men når jeg har feilet har jeg fått verdifull kunnskap. Jeg er fornøyd med reisen så langt.

KRISTOFFER JONER (42)

BOR: Født og oppvokst i Stavanger.

SIVILSTATUS: Singel og helgepappa til Téa (11).

AKTUELL MED: Hovedrolle inneholder i den nye storfilmen «Bølgen».

BAKGRUNN: Begynte med teater da han var 14. Søkte senere om opptak ved Statens Teaterhøgskole tre ganger, men fikk avslag alle gangene.

Var med på å starte Cementen pub i hjembyen, der han lenge var bartender.

Joner ble et kjent ansikt da han i 1996 fikk en rolle i dramaserien «Offshore». Den hadde han helt til serien ble avsluttet i 2000.

I 2000 fikk han sin første filmrolle i «Detektor». Senere har han medvirket i en rekke filmer. Han har blitt kåret til århundrets norske skuespiller, vært Shooting Star i Berlin (2003) og vunnet Amandaprisen to ganger for sin innsats i «Naboer» (2005) og «Kompani Orheim» (2012).

Livsviktig kamp: Kristoffer Joner, i rollen som geolog Kristian Elkjord, blir satt på prøve av de kraftigste naturkreftene Norge har sett.

PLUTSELIG INNSÅ JEG AT JEG IKKE HADDE KONTROLL LENGRE. DET VAR SKREMMENDE.

– Jeg fikk PT og jobbet opp formen til film-innspillingen. Det kom godt med.

Med 10 000 liter vann i hælene trengte han litt fart på kroppen. Behovet for lungekapasitet var også større enn på de fleste filmsett han har vært.

– Vi hadde opp mot 12 timer i vanntanken mange dager på rad. Jeg startet med å holde pusten i ett minutt under vann. Til slutt var persen 3.17. Ganske kult, sier Kristoffer og nikker fornøyd. Klør seg raskt over brystet med den ene hånda.

– Du hadde klart det du og! Det er bare snakk om å lære riktig pusteteknikk.

– *Ingen problemer underveis?*

– Jeg kjente på panikkfølelsen et par ganger. Vanntanken var jo lukket. Da er det bare å stole på at dykkerne guider deg til luftehullet tidsnok... Noen netter i etterkant våkna jeg svett etter igjen å ha kjent på følelsen av ikke å få puste.

Mareritt fikk han også etter å ha sett

Haisommer:

– Jeg så den i for ung alder. Hjernen min var ikke utviklet nok til å tenke rasjonelt. Skrekken for å bli spist av hai sitter i den dag i dag. Jeg liker ikke at det er mørkt under meg. Følelsen av ikke å ha kontroll. Jeg bader kun når jeg må i jobbsammenheng.

Fly står også på lista over ting han gjerne unngår. En gang fikk han panikk og ble lagt i bakken i lufta. Derfor tar han heller tog, selv om avstanden er stor. Bilkjøring i over 80 km/t gjør ham også ukomfortabel.

– Jeg vet forskjellen på å krasje i 80 kontra 100 km/t. Jeg har følt det på kroppen. Da jeg var fem-seks år, var jeg med i en heftig krasj. Vi ble kasta rundt. Bilen ble totalvrak.

Kristoffer tar en slurk av det svarte gullet.

– Jeg er tilhenger av at man skal være litt redd. Frykten skal lyttes til. Den er der av en grunn. Jeg har ikke lyst til å havne i rullestol, spesielt ikke etter at jeg ble pappa. Det handler om å minske risikoen. Tenk at folk kaster seg frivillig ut av et fly. Helt sinnssykt! Hopper du i fallskjerm mange nok ganger, går det galt til slutt. Det er ren logikk.

SEINREAKSJON

Siden Kristoffers redsler favner så bredt, lar vi frykten følge linjene videre.

– Etter at faren min døde i en alder av 46, har jeg tenkt at det er så lenge livet varer. Selv om jeg vet at det bare er tull, og at jeg høyst sannsynlig vil fortsette å leve lenger, så sitter følelsen i meg.

Faren, bildekunstner Ole Karlsen, sitt forhold til Kristoffers mor, skuespiller Annerut Joner, tok slutt da Kristoffer var fire-fem år. Forholdet til flaska varte derimot livet ut.

– *Hvordan minnes du ham?*

– Jeg har både gode og dårlige minner. Han var stort sett glad, men så kunne det snu fort. Plutselig ble han skarp. Det snudde like fort tilbake. Han var impulsiv. Bestemte uten forvarsel at vi skulle på restaurant og feire livet. Og så var han kommunist. Jeg husker vi så på fotball sammen. Tyskland var det store laget. «Se, Kristoffer, de spiller som et lag! Derfor lykkes de», sa han. Jeg heier på Tyskland fortsatt. Det var ikke så gøy på 90-tallet, da ingen andre enn meg likte den tyske maskinen. Heldigvis har det vært lettere de siste åra.

– *Du var 14 da han døde, hvordan reagerte du?*

– Nei, altså. En er jo litt psykopat i den alde-

ren. Tenker mest på seg selv. Da jeg fikk høre det var det litt sånn... Kristoffer langer ut en arm.

– Jeg gikk bare inn og satte meg foran videoen. Trykka på play. Livet gikk videre.

Reaksjonen skulle komme flere år senere.

FIKSJON MØTER FAKTA

Sulten melder seg brått. Kristoffer spretter opp av stolen, haster mot servitøren. «Eg sko gjerna hatt ein sånn ein Classic-burger».

Så vender han tilbake til faren:

– Jeg kjente mer og mer på savnet ettersom det meldte seg spørsmål i livet jeg gjerne skulle hatt en pappa til å svare på.

I 2012, etter en av hans sterkeste rolletolkninger noensinne, som den alkoholisererte faren Terje Orheim i *Kompani Orheim*, fikk han en ordentlig reaksjon.

– Rolleuniverset ble litt for likt min egen verden. Plutselig spilte jeg mot meg selv som tenårings. Jeg begynte å blande kortene. Mange spørsmål dukket opp. Var jeg en dårlig far? Det var ikke en krise altså, mer interessant, vil jeg si. Men det ble litt mye, så jeg tok et friår. Trengte det.

– *Hva gjorde du da?*

– Hadde det kjekt. Nøt livet hjemme. Jeg har en skitten leilighet, men gud som jeg elsker å være der! Og så var jeg sammen med gode venner. De jeg alltid har hatt. Jeg trenger dem.

FIKK HJELP

Han har kjent på følelsen av at livet ikke bare er en dans på roser tidligere også. I 2003, for eksempel.

– Det gikk ikke så bra, sier han. Lener seg tilbake. Begge hendene glir raskt over brystet. Kristoffer har lenge vært åpen om sitt eget alkoholproblem. ➔

ETTER BRUDDDET VISSTE JEG IKKE HVEM JEG SKULLE SNAKKE MED, SÅ DA RINGTE JEG TROND-VIGGO.

– Jeg levde et røft bartenderliv. På det verste måtte jeg starte dagen med en flaske vin. Det er en fin grense der. Er du bare en glad festfyr, eller drikker du altfor mye? Plutselig innså jeg at jeg ikke hadde kontroll lenger. Det var skremmende. Jeg trengte rett og slett hjelp, og la meg inn til avrusning.

– *Følte du at det kunne gå riktig galt uten denne hjelpen?*

– For å være ærlig, husker jeg ikke så mye av den tida, sier Kristoffer. Blir stille noen sekunder. Trenger ikke flere spørsmål før han fortsetter:

– Om det er gener, miljøet eller en blanding, vet jeg ikke. Det er en kjent sykdom mange har. Men vi er helt fine folk ellers. Vi brekker bare en fot i ny og ne, og så må vi få litt gips. Haha.

Etter oppholdet på avrusning var han tørrlagt i nesten fire år.

– Jeg var redd det skulle gå utover skuespillerprestasjonene mine. Kanskje hadde jeg brukt det som en unnskyldning for meg selv tidligere. Når man har nervene litt utenpå, er det kanskje sånn det blir. Jeg vet ikke. La oss iallfall slå fast at for mye alkohol ikke er bra for nervene.

– *Hvordan er forholdet ditt til alkohol i dag?*

– I dag er jeg edru. I dag er det Solo som gjelder. Han ler lett.

– Hva morgendagen bringer, er det ingen som vet.

TROND-VIGGO TRÅR TIL

Kristoffer åpner den runde, lille boksen og fører en snuspose til leppa. Røyken har han kutta. Eller?

– Femte året uten. Lungene ville ikke mer. Røykte 60 om dagen. Gikk alltid rundt med tre tjuepakninger på meg. Så fikk jeg astma. Smerter er en veldig god motivasjon til å slutte.

Smiler.

– Jeg tar et par røyk innimellom i godt lag. Men jeg røyker ikke lenger, sier han og virker om ikke annet overbevist selv.

En Classic-burger har landa på bordet mens samtalen gikk opp i røyk. Kristoffer smører aioli utover, legger brødløkket tilbake og presser så hardt at saften renner ut av burgeren, lager en liten dam salaten kan bade i.

– Mat er som bensin for meg, putter det bare

inn som drivstoff. Spiller ingen rolle om det er gourmet fra den fineste restaurant, eller lapskaus fra boks.

– *Hvilken periode i livet ditt har smakt best?*

– Tida i Bergen var fin – søt kjæreste, ei vakker datter – følte jeg hadde oppnådd noe jeg aldri trodde ville skje.

I 2010, etter åtte år, tok forholdet slutt.

– Jeg tenkte i grunn: «Faen, det var det jeg visste, det måtte bli sånn til slutt.» Da bruddet var et faktum, ante jeg ikke hvem jeg skulle snakke med, ikke minst i forhold til hvordan vi kunne gjøre det best for Téa, datteren vår, så da ringte jeg Trond-Viggo. Han var veldig grei og hjelpsom. «Sånn skal du gjøre», sa han. Så gjorde jeg det sånn. Er det en du stoler på, så er det Trond-Viggo!

YRKESSKADA

I dag er Téa 11 år.

– *Hvordan er du som far?*

– Er nok litt kompis. Du vet, jeg er helgepappa – da får man lov til å skjemme ungen litt bort. Er hun happy, er jeg happy!

– *Snart er hun tenårings. Uroer det deg?*

– Både og. Da hun var mindre, var det andre bekymringer. Barn er jo faen meg suidale! Løper rett ut i veien. Nå kan vi i det minste ha samtaler og snakke om hva som ikke er lurt. Men det er klart, barna skal gjøre akkurat de samme feilene vi gjorde, så aller helst skulle jeg ønske jeg kunne låse henne ned i en kjeller.

– *Er det noen ny, voksen kjærlighet i livet ditt?*

– Nei, det er jeg og Soloen som rir inn i solnedgangen sammen. Hehe.

– *Du har ikke boltet igjen kjærlighetsporten?*

– Absolutt ikke, men det kan nok hende jeg har garden litt oppe.

Han lener seg tilbake, legger armene i kors.

– «Klokka tikker. Du begynner å bli gammel», sier Téa til meg. Kristoffer sender ut en høy latterkule som åpenbart treffer noen på kjøkkenet. Lyden av metall møter gulv.

– *Hvordan er Kristoffer Joner i et forhold?*

– Det skulle du nesten spurt eksen om. Jeg er kanskje litt for impulsiv. Tidvis tilbaketrucken. Jeg kan være enig, jeg. Er kanskje ikke den mest interessante fyren å henge med.

I frykt for å bli stemplet «kjipte-Kristoffer», legger han til:

– Jeg kan være gøy å henge med og, da.

Har mine opturer. Forresten, jeg har en dårlig egenskap til. Jeg har en tendens til å lage unødvendig mye drama.

Kanskje ikke så rart, yrket tatt i betraktning.

– Vi lager ikke historier om lykke. Det er alltid en kamp. Ned i dritten, og opp igjen. Drama er det normale for meg.

VRENGER SJELA

Etter filmminspillinger som har pågått i to, tre intense måneder, er det vanskelig å lande i hverdagen.

– Når det største dramaet handler om å betale strømregninga, eller hvilken jakke du skal kjøpe til dattera di, er det lett at det føles litt tomt. Jeg vet ikke om dette yrket er så sunt i lengden, men jeg er blitt flinkere til å takle hverdagslivet. Jeg vet at det samme skjer hver gang, så nå prøver jeg å unngå å falle inn i den store tomheten. Finne nye prosjekter. Så må du kanskje lage nytt kjøkken. Igjen. Det høres patetisk ut. Men sånn er det.

Hendene farer raskt opp og ned hver sin overarm.

– Jeg synes nok livet er lettere på filmsettet enn her ute. Det er så beskyttet og greit der.

På settet er Kristoffer kjent for å gi alt. Bærer sjela en millimeter under huden, uttalte en regissør.

– Tror du han mente det som en kompliment? spør Kristoffer.

– *Hvordan klarer du å gi så mye hver gang?*

– Jeg vil heller snu spørsmålet. Jeg skjønner ikke at noen klarer ikke å gjøre det. Jeg må gå inn med hele sjela, vrenge den, la det stå til. Jeg er livredd for å bli avslørt av publikum. Noen mener skuespillere er flinke løgnere. Jeg mener det er motsatt. Vi er topptrente i å fortelle sannheten. Lyver vi, avslører kameraet oss umiddelbart. Derfor gjør jeg heller aldri dialekter. Det må være ekte. Jeg må være ekte. Kan ikke noe annet. Det er min jobb.

Sluttscene: Det rykker i munnviken, der Solo gikk ned litt tidligere. Han reiser seg. Går ut for å møte virkeligheten. Kun ei hvit T-skjorte og en millimeter hud hindrer sjela fra å flykte. Av og til er en millimeter nok.

E-POST: kamille@egmont.com

Helgepappa: En av rollene Kristoffer trives aller best i er som pappa til Téa.
– Jeg føler meg som et mer fullverdig menneske etter at hun kom.

JEG ER LIVREDD
FOR Å BLI AVSLØRT
AV PUBLIKUM.

Enda en fobi: Danser du noen gang? – Nei, jeg er livredd for å danse. Vet ikke hvorfor. Egentlig liker jeg det jo, men nei. Fryser helt. Rødmer og svetter bare ved tanken. Da forsøker jeg heller å være den mystiske mannen i baren.

